

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Biblioteca Universității (2 exempl.)

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘII ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 55 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

19 Iulie 1942

Anul 105

Academia Comercială

de I. Bozdog

Acum când Academia Comercială din Cluj trebuie să înceapă și al treilea an de activitate tot în pribegie se pune din nou problema bunei ei funcționări.

Orașul nostru a invitat această înaltă școală în cel mai potrivit centru economic, unde prezența ei și spiritul de activitate și creație științifică își găsește cel mai prielnic teren de a se și pune în practică înaltele teorii.

S'a comis însă dela început o greșeală fundamentală, când conducerea municipiului nu s'a îngrijit și de un local potrivit pentru funcționarea cât mai comodă și rodnică a Academiei. A invita cu insistență pe cineva și a-l lăsa apoi în voia sorții să-și bată capul cu plasarea și aranjamentul n'a fost un semn de sinceră grijă pentru binele obștesc și românesc.

Deaceia a funcționat în primul doi ani în trei și patru localuri, având birourile Rectoratului în edificiul Camerei de Comerț, iar cursurile când la liceul „A. Bârseanu”, când la liceul rom. cat. când la liceul „Meșota”.

În preajma noului an școlar soarta Academiei pare a fi tot așa de nelămurită.

Dacă s'ar transforma în realitate nolle combinații de plasare ale Academiei, s'ar lega de o soluționare nenorocoasă și distrugerea alor două școli secundare din Brașov.

Mutându-se Academia în localul liceului „A. Bârseanu” ar trebui să-și părăsească propriul local cea mai veche școală comercială superioară din întreaga țară, fără ca cel puțin Academia să fie ajutorată.

Liceul comercial „A. Bârseanu” este înființat cu multă trudă și din grelele sacrificii ale breslelor negustorești din Brașov încă la 1869. N'ar fi deci indiferent pentru opinia publică brașoveană să-și vadă una din ctitorile ce-i formează titlul de mândrie pe terenul educației naționale, pusă în stradă, sau ajunsă anexă a liceului I. Meșota — și el o altă mândrie a Brașovului. — Acesta din urmă n'ar putea funcționa fără internat, care s'ar desființa automat, fără ca liceul comercial să-și poată urma și îndeplini programul peste măsură de greu și încărcat cu ore de teorie și practică.

Însăși Academia ar trebui să funcționeze tot împărțită, iar laboratoarele și bibliotecile, etc. să rămână în al treilea loc.

În loc de soluție s'ar ajunge la soluția celor 3 instituțiuni.

Această extrem de importantă problemă a Academiei trebuie rezolvată

Speranțe îndreptățite

de N. Babole

Intr'o serie de articole am tratat diferitele aspecte ale problemei Românilor de peste hotare. Vitejia soldaților noștri, cu prețul unor sângeroase jertfe, a isbutit să rezolve chestiunea celor din Răsărit. Pe noi trebuie să ne preocupăm însă și soarta fraților din Sudul Dunării, căci se pare că o rază de speranță se revarsă și pentru ei, atât de oropsiți și de năpăstuiți de vitregia vremurilor și mai ales de nepăsarea noastră.

E o datorie a noastră dintre cele mai elementare să ne ocupăm din bună vreme, de viitorul lor, deoarece la masa verde, unde se va hotărî pentru mult timp soarta națiunilor, numai acele chestiuni se vor pune, cu șansă de reușită, care în prealabil au fost discutate și lămurite.

Românii macedoneni au desfășurat, în imperiul otoman, o activitate națională dintre cele mai frumoase. Ei vedeau clar că numai în cadrul acestui imperiu este asigurată dezvoltarea lor culturală și națională.

Apostol Mărgărit a conceput în 1886 în lucrarea sa: „Les Grecs, les Valaques et les Albanais de l'Empire otoman” și un plan politic prin care Turcia trebuia să se sprijine pe Români și pe Albanezi,

pentru a-și asigura existența amenințată.

Prăbușirea imperiului a spulberat aceste speranțe. Românii, împărțiți în patru state deosebite, erau sortiți desnaționalizării. Garanțiile date de aceste state Românilor macedoneni, privitoare la autonomia școlară și bisericească prin pacea dela București (1913), s'au adevărit iluzii deșarte.

Tratatul dela Versailles a fost pentru ei o nouă și amară deșiluzie. Deprimați, Românii macedoneni iau din nou toiagul pribegiei. Psihoza emigrării ia locul hotărîrii de luptă de altădată. Uita-se că nu mai poate fi vorba, nici de astădată, de o soluție definitivă.

Un învățat italian, Tr. Fazi, în studiul său asupra Românilor macedoneni încheie expunerea sa cu următoarea profeție: „Nicio eroare nu poate fi mai mare ca aceea de a crede definitiv starea de lucruri din Peninsula Balcanică, așa după cum a rezultat de pe urma criteriilor ce au prevelat la recente tratate de pace. De problema balcanică Europa va avea să se mai ocupe și să ia o atitudine precisă și hotărîtă în favoarea

Continuare în pagina 3-a

RECHINII

de Dr. N. Călimaa

Sunt pești bine cunoscuți. Ei sunt spaima mărilor. Lacomii fără măsură. Nu-și pot sătura niciodată foamea. Agresivi afară din cale. Nu cruță nici pe cei din familia lor. Atacă și distrug plasele pescarilor, ca să răpească din ele peștii prinși. Cei mai mari, prin puterea lor extraordinară, atacă vapoarele și le opresc în mers. Marinarii au mare teamă de ei. Știu că apropierea unui rechin înseamnă pentru ei moartea sigură. Fac toate acestea fără să-și poată astâmpăra vreodată foamea și lăcomia. Marinarii se pot scăpa de ei numai prin aplicarea celor mai drastice mijloace.

Această pacoste, acești lacomi ai mărilor ne-au venit în minte, citind zilele trecute în ziarele din Capitală cronică judiciară. Din ea am înțeles că, doi indivizi și-au însușit sume de bani dela nu știu care autoritate. Organele noastre de supraveghere le-au pus mâna în ceafă și i-au aruncat acolo, unde vor fi întrebați, cum, de unde și în ce fel au făcut rost de aceste sume.

Aceștia și mulți alții, asemănători lor, sunt rechinii noștri. Fiindcă avem și noi mulți rechini. Mici și foarte periculoși. Și de cei mari. Ei se plimbă printre noi. Lacomii peste măsură și totdeauna nesăturați. Îi întâlnim în toate părțile unde poate fi vorba de pradă. Caută toate locurile și toate prilejurile. Inventează toate mijloacele. Indrăzneți fără limită. Fac obiect de pradă din orice, fără alegere. Pentru ei nu există legi și lucruri nepermise. Morala pentru ei este un fleac. Unde nu merge cu puterea folosesc vicșugul. Cei mici se mai încercă câteodată în plasa care li se întinde pentru prindere. Celor mari le este și vicșugul mai mare. Chiar dacă sunt prinși câteodată în plasă, ei o rup și scapă. Aceștia sunt mai periculoși. Prin puterea și mulțimea lor pot încetini în mers, ba chiar opri barca statului. Ei sunt totdeauna cu actele în rânduială.

— Continuare în pag. 3 —

acum și definitiv. Academia trebuie să rămână aici și mai târziu. Liceul comercial, însăși baza și sursa Academiei, trebuie să funcționeze în condițiuni optime, deci neconturbat. Local pentru Academie?

Sunt atâtea edificii particulare neutilizate, ci numai ocupate de formă. Să se exproprieze.

În centrul orașului stă de câțiva ani neterminată clădirea Cercului militar.

Credem că, în fața marilor necesități culturale, s'ar putea găsi o soluție potrivită ca această clădire să devină o pompoasă Academie Comercială.

Ar fi dureros ca față de părerea generală a brașovenilor și a consiliului profesoral dela Academie să triumfe eventuale combinații personale urite și ca vanități să dărâme instituții culturale.

Cine are alt interes decât al binele școlilor noastre, să-și spună cuvântul.

FOILETONUL

„GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

Timoteiu Cipariu, gazetar

de Șt. Manciulea

— Urmare. —

În primăvara anului 1866, T. Cipariu era hotărît să scoată la Blaj o nouă foaie, de data aceasta închinată numai preocupărilor filologice și istorice. Greutățile de ordin material, le-a înfățișat comitetului Astrei din Sibiu, în una din ședințele lui, cerând atât acestuia, cât și membrilor Asociațiunii, să-i sprijine încercarea. Comitetul, prin adresa de mai jos, îi răspunde lui T. Cipariu următoarele:

„No-25-1866

Reverendissime Domnule v.-Președinte!

Subscrisul comitet are onoarea a

Vă aduce la cunoștință Rvssmei D-voastre, cumcă răspunsul din 1 Martie a. c. ce l-ați dat la provocarea acestui comitet din 2 Ianuarie a. c. în chestiunea ortografiei române, cetindu-se în ședința comitetului de azi s'a primit, cu cea mai mare plăcere, și tot odată acest comitet dorind a sprijini după putință foaia periodică pentru filologie și istorie, carea promiteți a o da la lumină, s'a aflat motivat încă în această ședință a decide, ca să recomande cu toată căldura viitoarei adunări generale a Asociațiunii, sprijinirea acestei foi, prin asemnarea unei subvențiuni amăsurate împrejurărilor fondului acestei Asociațiuni.

